

2. Campbell J.P., Dunnette M.D., Hough L.M. (1990). Modeling the performance prediction problem in industrial and organizational psychology. *Handbook of Industrial and Organizational Psychology. Palo Alto: Consulting Psychologists Press, Second edition, vol. 1. P. 687-732.*
3. Спенсер Л.М. Компетенции на работе / Л.М. Спенсер, С.М. Спенсер; пер. с англ. Москва: Гиппо. 2010. 379 с.
4. Довгань Л.Є. Пермякова В.О. Роль компетенцій в системі управління персоналом. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*, 2011, № 20 (1), С.113-121. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2011.
5. Каменська О.О. Концепція управління людським капіталом промислового підприємства в умовах інноваційного розвитку. *Економічний вісник Донбасу*, 2016, № 3, С. 225-229.
6. EFQM. Модель Совершенства – EFQM 2010. Київ: УАЯ, 2011. 35 с.
7. Костів Л. Становлення керівника: лідер і його команда. *Молодь і підприємство*, 2004, № 4. с. 24-25.
8. The Role of National Qualifications Systems in Promoting Lifelong Learning. An OECD activity. URL: <http://www.oecd.org/edu/innovation-education/33977045.pdf>.

REFERENCES

1. Bartram, D., Robertson I.T., Callinen M. (2002). Competency and individual performance. Modeling the world of work. *Organizational Effectiveness: The Role of Psychology*. Chichester: Wiley, P. 596–618.
2. Campbell, J.P., Dunnette M.D., Hough L.M. (1990). Modeling the performance prediction problem in industrial and organizational psychology. *Handbook of Industrial and Organizational Psychology. Palo Alto: Consulting Psychologists Press, Second edition, vol. 1. P. 687-732.*
3. Spenser, L.M. (2010). Kompetentsii na rabote / L.M. Spenser, S.M. Spenser; per. s angl. Hippo, Moscow, Russia. 379 pp.
4. Dovhan, L.Ye., Permiakova V.O. (2011). Rol kompetentsii v systemi upravlinnia personalom. *Naukovi pratsi Kirovohradskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu. Ekonomichni nauky*. No. 20 (1). pp.113-121. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2011.
5. Kamenska, O.O. (2016). Kontseptsiia upravlinnia liudskym kapitalom promysloвого pidpriemstva v umovakh innovatsiinoho rozvytku. *Ekonomichni visnyk Donbasu*, No 3, pp. 225-229.
6. EFQM. Model' Sovershenstva – EFQM 2010. (2011). UAYa, Kiev, Ukraine. 35 pp.
7. Kostiv, L. (2004). Stanovlennia kerivnyka: lider i yoho komanda. *Molod i pidpriemstvo*, No 4. pp. 24-25.
8. The Role of National Qualifications Systems in Promoting Lifelong Learning. An OECD activity. URL: <http://www.oecd.org/edu/innovation-education/33977045.pdf>.

УДК 821.161.3

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ НА РИНКУ ЄС

Кайнара Д.О., к.е.н., викладач, Бадло Ю.О., студент

*Запорізький національний університет
Україна, 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66*

Kainaradm@ukr.net

Сучасні ринки країн світу характеризуються підвищенням рівня взаємодії, втілюючи при цьому відомий процес глобалізації. Цей процес зумовлює зростання відкритості ринкового простору, підвищення конкурентоспроможності та кооперації між суб'єктами на міжнародних ринках. Глобалізація сприяє залученню українських підприємств до світового простору і встановленню необхідних зовнішньоекономічних зв'язків між суб'єктами підприємницької діяльності. Водночас сучасний стан внутрішнього ринку України перебуває в

умовах фінансової кризи та низького рівня платоспроможності суб'єктів господарювання, а сучасний стан самих підприємств характеризується рядом негативних факторів, таких як: невідповідність її продукції міжнародним стандартам, нестача фінансових ресурсів, застаріле обладнання та технології тощо. Закордонні ринки та кооперація з ними є необхідністю для українських виробників, адже становлення національної економіки як невід'ємної частини світового господарства зумовлює підвищення рівня соціально-економічного становища країни взагалі. У статті розглядається сучасний стан міжнародної торгівлі українських підприємств на ринку ЄС. Виділені основні проблеми та перспективи експортної стратегії України. Досліджено конкурентоспроможність вітчизняного ринку і конкурентоспроможність основних його партнерів ЄС. Визначено основні напрями та перспективи розвитку українського ринку на ринку ЄС. Для комплексного оцінювання конкурентного потенціалу України використано модель Портера, що дозволяє оцінити конкурентоспроможність у контексті різних факторів впливу на неї. Для підвищення рівня конкурентоспроможності ринку України на ринку ЄС були поставлені завдання. Запропоновані шляхи підвищення української конкурентоспроможності та привабливості на основі проведеного дослідження.

Ключові слова: міжнародний ринок, підприємства, інвестиції, глобалізація, зовнішньоекономічні зв'язки, світова кооперація.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ УКРАИНСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ НА РЫНКЕ ЕС

Кайнар Д.О., к.э.н., преподаватель, Бадло Ю.А., студент

*Запорожский национальный университет
Украина, 69600, Запорожье, ул. Жуковского, 66*

Kainaradm@ukr.net

Современные рынки стран мира характеризуются повышением уровня взаимодействия друг с другом, воплощая при этом известный процесс глобализации. Этот процесс обуславливает рост открытости рыночного пространства, повышение конкурентоспособности и кооперации между субъектами на международных рынках. Глобализация способствует привлечению украинских предприятий в мировое пространство и установлению необходимых внешнеэкономических связей между субъектами предпринимательской деятельности. В то же время современное состояние внутреннего рынка Украины находится в условиях финансового кризиса и низкого уровня платежеспособности субъектов хозяйствования, а современное состояние самих предприятий характеризуется рядом негативных факторов, таких как: несоответствие ее продукции международным стандартам, нехватка финансовых ресурсов, устаревшее оборудование и технологии и тому подобное. Зарубежные рынки и кооперация с ними является необходимостью для украинских производителей, ведь становление национальной экономики как неотъемлемой части мирового хозяйства приводит к повышению уровня социально-экономического положения страны в целом. В статье рассматривается современное состояние международной торговли украинских предприятий на рынке ЕС. Выделены основные проблемы и перспективы экспортной стратегии Украины. Исследована конкурентоспособность отечественного рынка и конкурентоспособность основных его партнеров ЕС. Определены основные направления и перспективы развития украинского рынка на рынке ЕС. Для комплексной оценки конкурентного потенциала Украины использована модель Портера, позволяющая оценить конкурентоспособность в контексте различных факторов воздействия на нее. Для повышения уровня конкурентоспособности рынка Украины на рынке ЕС были поставлены задачи. Предложены пути повышения украинской конкурентоспособности и привлекательности на основе проведенного исследования.

Ключевые слова: международный рынок, предприятия, инвестиции, глобализация, внешнеэкономические связи, мировая кооперация.

PROBLEMS AND PROSPECTS FOR INCREASING THE COMPETITIVENESS OF UKRAINIAN ENTERPRISES ON THE EU MARKET

Kainara D.O., PhD in economics, lecturer, Badlo Y.O., student

*Zaporizhzhya National University
Ukraine, 69600, Zaporizhzhya, Zhukovskiy str., 66*

Kainaradm@ukr.net

Modern markets of the world are characterized by an increase in the level of interaction with each other and introduce the well-known process of globalization. This process leads to increasing the openness of market spaces, as well as the competitiveness and cooperation between actors in international markets. Globalization promotes the attraction of Ukrainian enterprises to the world's space and the establishment of the necessary foreign economic relations between the commercial entities. At the same time, the current situation of the domestic market of Ukraine is in the conditions of the financial crisis and low level of solvency margin of economic entities, and the current state of the enterprises

themselves is characterized by a number of negative factors, such as: the lack of conformity of its products with international standards, lack of financial resources, outdated equipment and technologies, etc. Foreign markets and cooperation with them are the necessities for Ukrainian producers, as the formation of the national economy as an integral part of the world economy leads to an increase in the socio-economic status of the country as a whole. The article examines the current state of international trade of Ukrainian enterprises in the EU market. The main problems and perspectives of the export strategy of Ukraine are highlighted. The competitiveness of the domestic market and the competitiveness of its main partners of the EU are investigated. The main directions and prospects of development of the Ukrainian market in the EU market are determined. Porter's model is used for complex estimation of competitive potential of Ukraine, which allows assessing competitiveness in the context of various factors of its influence. To raise the level of competitiveness of the Ukrainian market in the EU market, certain tasks were set. The ways to increase the Ukrainian competitiveness and attractiveness on the basis of the conducted researches are offered.

Key words: international market, enterprises, investments, globalization, foreign economic relations, world cooperation.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

За нестабільної економічної ситуації в країні та зниженні платоспроможності національних споживачів в умовах інтеграційних процесів для українських підприємств вихід на європейські ринки виявився актуальним питанням. При цьому сучасний стан самих підприємств характеризується як негативний. Неспроможність адаптуватися до умов ринків та їхніх стандартів є однією з основних проблем вітчизняних виробників у подоланні перешкод задля благополучного виходу на зарубіжні ринки та встановлення міцних зовнішньоекономічних зв'язків.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблеми українських підприємств стосовно питання їх виходу на зарубіжні ринки висвітлюються в працях таких учених, як Л.Л. Антонюк [1], Т.А. Дяченко [2], В.В. Коваль, М.А. Дем'янчук [3], Л.Ю. Гальчинський, О.О. Велічук [4], О.Є. Кузьмін [5]. Вони розглянули й розкрили сучасні проблеми подолання українськими виробниками бар'єрів до світового ринкового простору, а також альтернативи подолання цих бар'єрів та шляхи до успішного виходу вітчизняних виробників на зарубіжні ринки.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ

Метою статті є дослідження стану та перспектив підвищення конкурентоспроможності українських підприємств на ринку ЄС.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Основним торговельним партнером України в експорті товарів залишається Європейський Союз. Обсяг торгів з ЄС за останні чотири роки відображено в табл. 1.

Таблиця 1 – Експорт та Імпорт товарів та послуг з країнами ЄС в період 2014-2017 рр. (млн дол США)

	2014		2015		2016		2017	
	Товари	Послуги	Товари	Послуги	Товари	Послуги	Товари	Послуги
Експорт товарів та послуг у країни ЄС	17002,9	3991,6	13015,2	2927,9	13496,2	3004,9	17535	3329,6
Імпорт товарів та послуг з країн ЄС	21069,1	3148,8	15330,1	2750,1	17140,8	2421,6	20796	2503,0

Джерело: побудовано автором на основі [6]

Дані табл.1 свідчать про те, що обсяг експорту товарів України до країн Європейського Союзу у 2017 році порівняно з 2016 роком зріс на 4038 млн дол. США і становив 17535 млн дол. США, імпорт збільшився на 3 655 млн дол. США – до 20796 млн дол. США. Головними партнерами в експорті та в імпорті залишаються Італія, Польща та Німеччина [6]. За даними

Міністерства економічного розвитку та торгівлі, частка країн ЄС (28 країн) в експорті товарів і послуг за останні 3 роки збільшилася на 5% (рис.1)

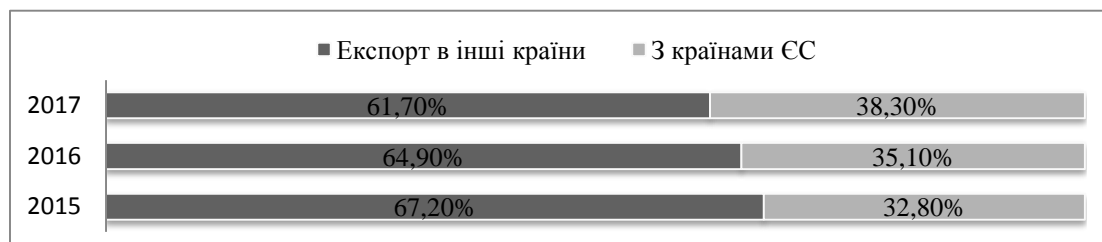

Рис. 1 Частка країн ЄС (28 країн) в експорті товарів і послуг у період 2015-2017 рр.

Вважається, що зміна полярності відбулася завдяки низці чинників на двох рівнях – на державному та на рівні бізнесу. Із 1 серпня 2017 р. почала діяти Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою, набрали чинності додаткові торговельні преференції ЄС для України, розроблено та прийнято розпорядженням КМУ Експортну стратегію України, з 1 лютого 2017 р. набуває чинності для України Регіональна конвенція про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження товарів (Пан-Євро-Мед) [7].

Основними критеріями оцінки конкурентоспроможності національних підприємств на зовнішньому ринку є:

- оцінка діяльності своїх конкурентів;
- наявність споживача своєї продукції;
- кількість конкурентів, що випускають аналогічну продукцію;
- обсяги виробництва й реалізації продукції підприємств-конкурентів загалом й у сфері діяльності українського підприємства;
- важливість для конкурентів «панування» на тому сегменті ринку, який опанований чи планується до «завоювання» вітчизняним підприємством;
- основні напрями конкурентної боротьби на зовнішньому ринку;
- політика горизонтальної інтеграції (з метою виявлення можливостей проведення контролю та управління станом сектора певної галузі);
- розмаїття методів конкуренції (ціни, якість, технологічний рівень, дизайн продукції, сервісні послуги, імідж підприємства, товарний знак тощо);
- стабільність попиту на продукцію, яку має підприємство на кожному сегменті ринку [8].

Відповідно до оцінок Індексу глобальної конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index 2017-2018) Україна у 2017 році, порівняно з 2016 р. втратила 0,03 балу (у 2016 – 4.03 з 7 балів, у 2017 – 4.0), а за I квартал 2018 року вже отримала +0,11 балів [9]. Дані оцінок офіційного сайту Індексу глобальної конкурентоспроможності порівняно з результатами деяких країн ЄС за I квартал 2018 року відображено в таблиці 2.

Таблиця 2 – Оцінка якості ведення економічної діяльності за даними Індексу глобальної конкурентоспроможності за I кв.2018 р. в Україні, Італії, Німеччині та Нідерландах

Оцінка якості ведення економічної діяльності	Україна	Італія	Німеччина	Нідерланди
Індекс глобальної конкурентоспроможності	4,11	4,54	5,65	5,66
Оцінка промислового виробництва	1,9	2,6	2,5	6,3
Оцінка якості продукції	3,4	7,4	2,7	4,2
Оцінка легкості ведення бізнесу	76	46	20	32
Оцінка довіри до бізнесу	115	109	115	95

Джерело: побудовано автором на основі [10]

Дані таблиці 2 свідчать, що серед провідних країн ЄС Україна не відстає в позиціях стосовно довіри до її бізнесу, при цьому відстає в позиціях щодо легкості ведення бізнесу.

Жодного разу Україна не потрапила до іншого рейтингу, який також відображає рівень конкурентоспроможності країни і визначає перспективи її зміни, – світового індексу промислової конкурентоспроможності («Global Manufacturing Competitiveness Index, GMCI»), який щорічно готується компанією «Deloitte» і Радою з конкурентоспроможності США і до якого входять 40 країн світу [11].

Структуру українського товарного експорту в ЄС наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 – Основні товарні групи експорту до країн ЄС і імпорту з ЄС за II квартали 2016 і II квартали 2017 року (млн. дол. США)

Назва товарної групи	Обсяг експорту за 2016 рік	Обсяг експорту за 2017 рік
Чорні метали	1292,1	1476
Зернові культури	761,2	1104,5
Електричні машини та устаткування	776,2	956,8
Жири та олії тваринного або рослинного походження	724,7	782,7
Руди, шлаки та зола	390,9	766,5
Деревина і вироби з деревини	393,6	393,7
Залишки і відходи харчової промисловості	216,2	266,7
Енергетичні матеріали; нафта та продукції її перегонки	176,4	235,7
Назва товарної групи	Обсяг імпорту за 2016 рік	Обсяг імпорту за 2017 рік
Енергетичні матеріали; нафта та продукції її перегонки	876,9	1387,7
Котли, машини, апарати і механічні пристрої	1105	1327,9
Наземні транспортні засоби	622,5	1051
Полімерні матеріали, пластмаси	523,3	584,7
Фармацевтична продукція	524,4	571,5
Інші продукти хімічної промисловості	457,2	518
Папір та картон	260,4	259,1

Джерело: побудовано автором на основі [6]

Питома вага зазначених товарів у загальному обсязі експорту до держав-членів ЄС у I півріччі 2017 р. склала 72,8% або 5982,5 млн дол. США. Питома вага зазначених товарів у загальному обсязі імпорту до держав-членів ЄС у I півріччі 2017 р. склала 67% або 6378,3 млн дол. США.

ЄС є найбільшим інвестором України. Близько 70% ПІІ з ЄС спрямовуються у високоприбуткові та швидкоокупні сегменти національної економіки (зокрема оптову та роздрібну торгівлю, металургію та оброблення металу, харчову промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів, фінансову діяльність, операції з нерухомістю, транспорт і зв'язок тощо) [12].

За даними опитувань АМКУ топ-менеджерів компаній України за 2017 рік основними факторами, що перешкоджають розвитку конкуренції України, залишаються: інфляція (16,3%), корупція (13,9%), політична нестабільність (12,1%), податкові ставки (9,7%), податкове законодавство (9,4%), нестабільність (8,9%), доступ до фінансування (7%), неефективна бюрократія (6,9%), валютне регулювання (4,3%), низький рівень освіти серед працівників (2,5%), низький рівень трудової етики (1,9%), здатність до інновацій (1,8%), злочинність (1,2%) тощо.

Проте АМКУ характеризують вплив стану конкуренції в поточному році на економічний розвиток країни загалом як сприятливий [13].

У контексті аналізу конкурентоспроможності товарів і послуг як здатності бути привабливішими порівняно з аналогами, краще відповідаючи вимогам споживача та ринку, експерти розглядають дві групи показників, що характеризують товар з позиції «ціна – якість»: перші характеризують економічні властивості, другі – споживчі властивості товару, його якість. Отже, сучасний підхід, що базується на теоретичних засадах, закладених у роботах М.Портера, Дж.Ю.Стігліца, І.Шумпетера, Р.Барро, Д.Йогерсена та інших, підтриманий прикладними розробками, де конкурентоспроможність товару залежить не тільки від окремого показника, а від їх сукупності, забезпечує комплексність розгляду цього питання [17].

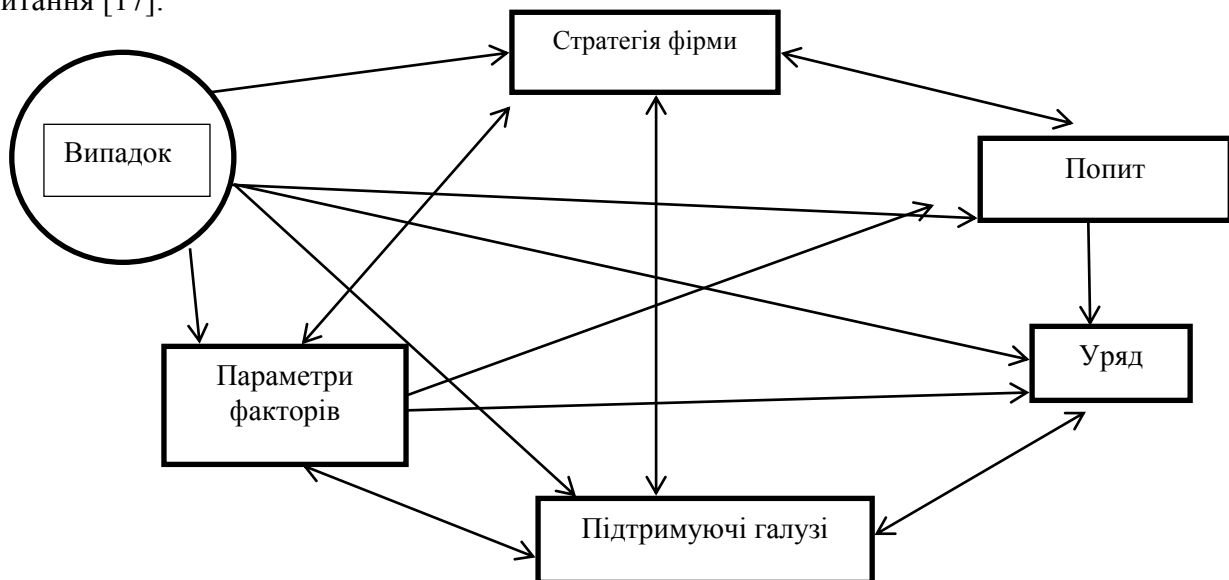

Рис.2 «Конкурентний ромб» М. Портера

Джерело: побудовано автором на основі [14]

Професор Гарвардської школи бізнесу Майкл Портер намагався виявити причини успіху фірм за допомогою «конкурентного ромба». Головною ідеєю М. Портера є ідея про те, що основні для конкурентоспроможності фактори країною не успадковуються, а створюються. Причому найважливіше значення мають темпи створення і механізми вдосконалення факторів, тобто ефективність їх використання. Концепція національного ромба має на меті оцінювання конкурентних переваг галузей, а також виявлення закономірностей їх виникнення, розвитку та занепаду. Підставою такого аналізу є чотири основні поняття (рис. 1): параметри чинників (ресурсів); стратегія фірм, їхня структура та суперництво; параметри попиту; спорідненні та підтримуючі галузі (рис.2) [14].

Оцінку уряду країни можливо здійснити за допомогою даних аналітичної інтернет-платформи Trading economics: Рейтинг корупції (Corruption Rank) і Індекс корупції (Corruption Index). Серед 175 країн, що брали участь в оцінюванні рівня не корумпованості

Україна посіла 130 місце, менш корумпованою серед країн ЄС є Італія, що посіла 54 місце, далі – Польща; найкращу позицію серед зазначених країн ЄС у топ-15 некорумпованих держав посіла Німеччина (12 місце). Індекс корупції – показник, метою якого є відображення оцінки рівня сприйняття корупції аналітиками й підприємцями за стобальною шкалою. Індекс являє собою оцінку від 0 (максимальний рівень корупції) до 100 (відсутність корупції). Серед досліджуваних країн – дані України свідчать про більшу схильність до корупції, менш схильні Італія та Польща, результати Німеччини – 81 бал, що свідчить про мінімальний рівень корумпованості.

Для оцінки попиту вітчизняного ринку доцільно скористатися виробничою методикою оцінювання ємності ринку, яку можна розрахувати за формулою:

$$E = Q + V_{\text{імп}} - V_{\text{експ}},$$

де E – ємність ринку;

Q – обсяг виробництва даної продукції в досліджуваному регіоні за період;

$V_{\text{імп}}$ – обсяг імпорту даної продукції за період;

$V_{\text{експ}}$ – обсяг експорту даної продукції за період;

Для визначення ємності ринку візьмемо дані найбільшого сектора виробництва України – виробництва сільськогосподарської продукції. Отримані дані відображено в таблиці 4.

Для оцінки ефективності стратегії фірм доцільно розглянути такі складові ринку: прибутковість фірм галузі, динаміку розвитку галузі та рівень зносу основних фондів підприємств галузі. Проаналізуємо стан аграрної галузі за цими критеріями, скориставшись даними офіційного сайту статистики країн Європи – Євростат.

Скористаємося Індикатором А доходів від сільськогосподарської діяльності. Індикатор А відповідає дельтованій (реальній) чистій доданій вартості за факторною вартістю сільського господарства, за загальну річну одиницю роботи. Неявний індекс цін ВВП використовується як дефлятор. Дані цього індикатора досліджуваних країн відображено у таблиці 4.

Загалом у 28 країнах ЄС Індикатор А доходу від сільськогосподарських товарів скоротився у 2017 році (-0,4%): зокрема, зниження спостерігалось в Данії (-25,1%), Франції (-15,7%), Італії (-8,3%), Великобританії (-4,1%) та Греції (-2,9%). Зростання було зареєстровано в Румунії (+29,1%), Нідерландах (+8,0%), Німеччині (+5,8%) та Іспанії (+4,4%) [18].

Італія перебуває в першій трійці європейських країн з реалізації сільськогосподарської продукції. Основним напрямом діяльності італійського сільського господарства є вирощування фруктів та овочів, виноградарство та оливкові культури.

Для дослідження підтримуючих галузей сільського господарства скористаємося показником RCA:

$$RCA_j^h = [X_j^h / \sum_h X_j^h] / [(\sum_j X_j^h) / (\sum_j \sum_h X_j^h)],$$

де X_j^h – експорт j -го товару з країни h [19]

Метою індексу є виявлення уявлення про торговельні переваги країни щодо промислової продукції, яка, за його уявленнями, найбільш повно відповідає наявним у країнах порівняльним перевагам. Значення індексу може змінюватися в межах від 0 до 1, при відсутності спеціалізації в деякому секторі економіки, і від 1 до нескінченності при наявності конкурентної переваги в ньому. Отримані значення відображено в таблиці 4 [20].

Таблиця 4 – Оцінка конкурентного потенціалу України та деяких країн ЄС на основі методу Портера

Країна Показник	Україна		Країни ЄС					
			Італія	к	Польща	к	Німеччина	к
1. Уряд:								
рейтинг корупції зі 175 країн (місце)	130		54		36			12
індекс корупції	30	1	50	1,6	60	2	81	2,7
2. Попит:								
Ємність ринку сільськогосподарської продукції, у млн. євро	9314,35	1	43437	4,66	14043,8	1,5	60074	6,44
3. Оцінка ефективності стратегії фірм:								
Індикатор А	106,3	1	135	1,27	123	1,15	107,9	1,01
Дохід від сільськогосподарської діяльності (млн.євро)	10633,09	1	53407	5,02	22411	2,1	52940	4,97
Ступінь зносу основних виробничих засобів підприємств сільськогосподарської галузі (за 2016 р., у %)	37,3	1	13,265	0,35	15,37	0,4	12,75	0,34
4. Підтримуючі галузі:								
RCA Мінеральні добрива	5,82	1	0,20	0,03	0,13	0,02	0,17	0,029
RCA Сільськогосподарська сировина	1,94	1	0,47	0,24	1,07	0,5	0,6	0,3
RCA Машинобудування та транспортне устаткування	0,24	1	0,99	4,125	1,06	4,4	1,41	5,875
5. Фактори виробництва:								
Земля (орна земля у кв. м; від усієї площі земель %)	41427,2	71,25	129450	44,01	144240	47,11	167310	47,96
Праця (зайнятість у сільському господарстві (% від загальної зайнятості))	15,26	1	3,5	0,22	11,5	0,75	1,28	0,08
Капітал (основні фонди)	333529	1	1754401	0,5	1577290	4,7	989488	2,96
Загальний індекс конкурентоспроможності	4,11	1	4,54	1,1	5,65	1,36	5,66	1,377

Джерело: побудовано та розраховано автором на основі [9], [11], [16], [18]

Досліджені дані таблиці 4 показують, що порівняно з партнерами-країнами ЄС конкурентний потенціал України все ще потребує подальшого розвитку та вдосконалення. При цьому Україна залишається провідною конкурентоспроможною країною в галузі сільського господарства, хоча її технічна забезпеченість у 5 разів відстає від Італії, Польщі та Німеччини. Загальний індекс конкурентоспроможності показує, що Україна відстає лише на 0,43 пункту від Італії, на 1,11 від Польщі та на 1,55 від Німеччини.

ВИСНОВКИ

Серед основних шляхів підвищення української конкурентоспроможності та привабливості на будь-якому міжнародному ринку можна виділити:

- підвищення рівня якості вітчизняної продукції за для відповідності стандартам ринків закордоном;
- відповідність критерію «ціна-якість»;
- відповідність та диференційованість цін на товари на внутрішньому ринку та окремо ринку ЄС;
- створення умов для поліпшення розвитку інноваційної, науково-технічної діяльності, запровадження у виробництво новітніх технологій;
- запобігання витоку талановитих розробників та спеціалістів, які б сприяли поліпшенню інноваційної, науково-технічної діяльності тощо;
- забезпечення захисту та відстоювання інтересів національних виробників.

Сьогодні деякими завданнями для підвищення конкурентоспроможності України на ринку ЄС мають бути:

- підвищення її інноваційного потенціалу задля здатності розробляти більш високотехнологічну та конкурентоспроможну продукцію;
- підвищення її інноваційного потенціалу задля здатності розробляти більш чисту продукцію з екологічної точки зору;
- підвищення рівня ділового та політичного клімату країни, її інвестиційної привабливості;
- запобігання відтоку з країни великої кількості перспективних молодих спеціалістів, які б сприяли розвитку потенціалу країни;
- надання можливості становлення на зовнішньому ринку не лише великим підприємствам, а й підприємствам малого та середнього бізнесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонюк Л.Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм реалізації: монографія. Київ: КНЕУ, 2004. 275 с.
2. Дяченко Т. А. Необхідність формування позитивного іміджу як основного фактора в підвищенні конкурентоспроможності компанії. *Стратегія розвитку України. Економіка, соціологія, право*. Київ, 2013. № 4. С. 42-47.
3. Коваль В.В., Дем'янчук М.А. Моделювання перспектив розвитку підприємництва на ринку телекомунікаційних послуг. *Економічні інновації*. Київ, 2016. №59. С. 135-142.
4. Гальчинський А.С., Геєць В.М., Кінах А.К., Семиноженко В.П. Інноваційна стратегія українських реформ. *Знання України*. Київ, 2002. С. 324
5. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: підручник. Львів: Компакт-ЛВ, 2005. 304 с.
6. Державна служба статистики України: зовнішньоекономічна діяльність. URL: http://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/zed.htm. (дата звернення: 17.05.2018).
7. Експортери в пошуках підтримки: як допомогти виходу на нові ринки. *Експертна думка*. URL: <https://www.euointegration.com.ua/experts/2018/01/22/7076276/>. (дата звернення: 17.05.2018).
8. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: підручник. Київ.: Центр навчальної літератури, 2004. 580 с.
9. Індекс глобальної конкурентоспроможності (GlobalCompetitivenessIndex 2017-2018). URL: <https://tradingeconomics.com/ukraine/competitiveness-index> (дата звернення: 17.05.2018).

10. Міністерство економічного розвитку та торгівлі: експорт українських товарів і послуг до ЄС за 2017 рік. URL: https://issuu.com/mineconomdev/docs/merged_16bc69d7a4ace3.
11. Світовий індекс промислової конкурентоспроможності. 2016. URL: <https://finpost.com.ua/news/2972>. (дата звернення: 17.05.2018).
12. Ковалюк Р.Т.. Національні інтереси України у системі міжнародних відносин: експертна доповідь. Київ : НІСД, 2006. С. 217-243.
13. Звіт Антимонопольного комітету України. 2017. URL: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=140483&schema=main> (дата звернення: 17.05.2018).
14. Портер М. Конкурентное преимущество: как достичь высокого результата и обеспечить его устойчивость. Москва: Альпина Бизнес, 2008. 715 с.
15. Міністерство аграрної політики України. URL: <http://www.minagro.gov.ua>. (дата звернення: 17.05.2018).
16. Eurostat, Statistical Factsheet. 2017. URL : <http://www.minagro.gov.ua> (дата звернення: 17.05.2018).
17. Білоцерківець О.Г. Реальний ефективний курс гривні. *Інститут економіки та прогнозування*. Київ: 2014. С.20-32.
18. Italian agriculture in figures. 2016. URL: http://www.crea.gov.it/wp-content/uploads/2017/03/Itaconta-2016-ENG_x-WEB.pdf?x99213.
19. Власенко Т.І. Комплексна оцінка рівня конкурентоспроможності. *Визови XXI века*. Київ: 2011. С.12-17.
20. World integrated trade solution. URL: <https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/BY-COUNTRY/StartYear/2011/EndYear/2015/TradeFlow/Export/Indicator/RCA/Partner/WLD/Product/Transp>. (дата звернення: 17.05.2018).

REFERENCES

1. Antoniuk L.L. (2004), Mizhnarodna konkurentospromozhnist krain: teoriia ta mekhanizm realizatsii [International Competitiveness of Countries: theory and mechanism of implementation], Monograpg, / KNEU, Kyiv, Ukraine
2. Diachenko T.A. (2013), Neobkhidnist formuvannia pozytyvnoho imidzhu yak osnovnoho faktora v pidvyshchenni konkurentospromozhnosti kompanii [The need to create a positive image as a key factor in improving the company's competitiveness], Strategy of development of Ukraine. Economics, sociology, law, vol.4, pp. 42-47.
3. Koval V.V., Demianchuk M.A. (2016), Modeliuvannia perspektyv rozvytku pidpriemnytstva na rynku telekomunikatsiinykh posluh [Modeling the prospects of entrepreneurship development in the market of telecommunication services], Economic innovation, vol.59, pp. 135-142
4. Halchynskiy A.S., Heiets V.M., Kinakh A.K., Semynozhenko V.P. (2002) Innovatsiina stratehiia ukrainskykh reform [Innovative strategy of Ukrainian reforms], Znannia Ukrainy, Kyiv, Ukraine.
5. Kuzmin O.Ie., Horbal N.I. (2005), Upravlinnia mizhnarodnoiu konkurentospromozhnistiu pidpriemstva [Management of the international competitiveness of the enterprise], Kompakt-LV, Lviv, Ukraine.
6. State Statistics Service of Ukraine, available at: http://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/zed.htm (access May 12, 2018)
7. Kahaniak M. Eksportery v poshukakh pidtrymky: yak dopomohty vykhodu na novi rynky [Exporters in search of support: how to help to open the new markets], available at: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2018/01/22/7076276/>
8. Bahrova I.V., Riedina N.I., Vlasiuk V.Ie., Hetman O.O. (2004) Zovnishnoekonomichna diialnist pidpriemstv [Foreign economic activity of enterprises], Tsentri navchalnoi literatury, Kyiv, Ukraine.
9. Ofitsiyniy sait Indeksu hlobalnoi konkurentospromozhnosti [Global Competitiveness Index 2017-2018], available at: <https://tradingeconomics.com/ukraine/competitiveness-index>
10. Ofitsiyniy sait Ministerstva ekonomichnoho rozvytku ta torhivli. Eksport ukrainskykh tovariv i posluh do YeS za 2017 rik [The official website of the Ministry of Economic Development and Trade. Export of Ukrainian goods and services to the EU in 2017], available at: https://issuu.com/mineconomdev/docs/merged_16bc69d7a4ace3
11. Svitoviy indeks promyslovoi konkurentospromozhnosti (2016) [World Industrial competitiveness index], available at: <https://finpost.com.ua/news/2972>
12. Kovaliuk R.T. (2006), Natsionalni interesy Ukrainy u systemi mizhnarodnykh vidnosyn. Ukraina v 2006 rotsi : vnutrishnie i zovnishnie stanovyshe ta perspektyvy rozvytku : ekspertna dopovid. [National interests of Ukraine in the system of international relations. Ukraine in 2006: internal and external situation and prospects of development: expert report.], NISD, Kyiv, Ukraine, pp. 217-243.

13. Zvit Antymonopolnoho komitetu Ukrainyc (2017) [Report of the Antimonopoly Committee of Ukraine], available at: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=140483&schema=main>
14. Porter M. (2008), Konkurentnoe preymushchestvo: kak dostykh vysokoho rezultata y obespechyt eho ustoichyvost [Competitive advantage: how to achieve a high result and ensure its sustainability], Alpyna Byznes, Kyiv, Ukraine.
15. Ofitsiyni sait Ministerstva ahrarnoi polityky Ukrainy [Official site of the Ministry of Agrarian Policy of Ukraine], available at: <http://www.minagro.gov.ua>
16. Eurostat, Statistical Factsheet (2017), available at: <http://www.minagro.gov.ua>
17. Bilotserkivets O.H. (2014), Realnyi efektyvnyi kurs hryvni [The real effective hryvnia exchange rate], Institute of Economics and Forecasting, pp.20-32
18. Italian agriculture in figures (2016), available at: http://www.crea.gov.it/wp-content/uploads/2017/03/Itaconta-2016-ENG_x-WEB.pdf?x99213
19. Vlasenko T.I. (2011), Kompleksna otsinka konkurentospromozhnosti [The complex assessment of competitiveness], Challenges of XXI century, pp.13-17
20. World integrated trade solution, available at: <https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/BY-COUNTRY/StartYear/2011/EndYear/2015/TradeFlow/Export/Indicator/RCA/Partner/WLD/Product/Transp>

УДК 658.27

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ

Колісник Н.А., аспірант

Запорізький національний університет
Україна, 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66
nadezdash@ua.fm

У статті доведено, що в сьогоденному бурхливому середовищі необхідно постійно змінювати систему управління бізнесом для адаптації методів управління до цих змін. Це також стосується змін у методах оперативного управління основними засобами. З огляду на японський та американський досвід, теорія використання засобів повинна відповідати девізу «від профілактики до найкращої практики» в межах концепції управління стратегією підприємства. Тому в статті розглянуті сучасні методи управління основними засобами та їх адаптація до нових підходів в управлінні. У сучасний період господарювання необхідно постійно змінювати систему управління бізнесом для адаптації методів управління до цих змін. Це також стосується змін у методах оперативного управління основними засобами. Керівнику підприємства конче необхідно мати інструмент оперативного й адекватного прийняття управлінського рішення щодо купівлі нових основних засобів чи ефективного їх техобслуговування. Найкраще, коли прийняття рішення науково обгрунтоване, є можливість моделювати та аналізувати різні альтернативні рішення, а також вибирати найкраще з них, виходячи з певного критерію корисності. Тому під час дослідження розроблено метод ефективного вибору об'єкту основних засобів та розглянуті ефективні шляхи їх технічного обслуговування.

Ключові слова: експлуатація, операційні стратегії, основні засоби, технічне обслуговування, загальна ефективність обладнання, профілактичне обслуговування, прогнозне обслуговування.

СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К УПРАВЛЕНИЮ ОСНОВНЫМИ СРЕДСТВАМИ

Колесник Н.А., аспирант

Запорожский национальный университет
Украина, 69600, Запорожье, ул. Жуковского, 66

В статье доказано, что в сегодняшнем бурном среде необходимо постоянно менять систему управления бизнесом для адаптации методов управления к этим изменениям. Это также касается изменений в методах оперативного управления основными средствами. Учитывая японский и американский опыт, теория использования средств должна соответствовать девизу «от профилактики до лучшей практики», в рамках концепции управления стратегией предприятия. Поэтому в статье рассмотрены современные методы управления основными средствами и их адаптация к новым подходам в управлении. В современный период хозяйствования необходимо постоянно менять систему управления бизнесом для адаптации методов управления к этим изменениям. Это также касается изменений в методах оперативного управления основными